



До реєстр. № 3285  
від 30.03.2020

# ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики  
та організації роботи Верховної Ради України

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k\_reglam@rada.gov.ua

№ \_\_\_\_\_

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20 \_\_ р.

## ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

### ВИСНОВОК

**на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус народного депутата України» (щодо підтримки захисту населення під час дії режиму надзвичайної ситуації або режиму надзвичайного стану)», внесений народними депутатами України Німченком В.І., Королевською Н.Ю., Шуфричем Н.І. (реєстр. № 3285 від 30.03.2020)**

Комітет на засіданні 15 липня 2020 року (протокол № 43), згідно з дорученням Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. від 30 березня 2020 року, розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус народного депутата України» (щодо підтримки захисту населення під час дії режиму надзвичайної ситуації або режиму надзвичайного стану)», внесений народними депутатами України Німченком В.І., Королевською Н.Ю., Шуфричем Н.І. (реєстр. № 3285 від 30.03.2020), а також висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України від 27.04.2020 № 16/3-2020/37601 (66313).

Поданим проектом Закону пропонується внести зміни до статті 32 Закону України «Про статус народного депутата України», доповнивши частину четверту цієї статті новим абзацом, згідно з яким: «У разі введення режиму надзвичайної ситуації або введення режиму надзвичайного стану на території України, з метою забезпечення безпеки громадян та дотримання техногенної безпеки захисту населення, кошти, які передбачені на відшкодування народним депутатам України витрат, пов'язаних із виконанням депутатських повноважень, за рішенням Верховної Ради України перераховуються для цільового використання задля вжиття заходів, спрямованих на ліквідацію наслідків та загроз, які стали причиною введення надзвичайної ситуації або надзвичайного стану».

Метою прийняття законопроекту, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є додаткове фінансування та заохочення безпосередніх виконавців робіт для створення умов безпеки і ліквідації наслідків надзвичайного стану (надзвичайної ситуації) техногенного та природного характеру.

По суті правового змісту запропонованих змін Комітет зазначив таке.

Відповідно до частини першої статті 78 Конституції України народні депутати України здійснюють свої повноваження на постійній основі.

Основні гарантії діяльності народних депутатів України визначено Законом України «Про статус народного депутата України» (далі – Закон), яким передбачено, зокрема, щомісячні виплати народному депутату України протягом всього строку виконання ним депутатських повноважень: коштів для компенсації вартості проїзду, оренди житла або винайму готельного номера, а також відшкодування витрат, пов'язаних з виконанням депутатських повноважень, отримання народним депутатом України щомісячно заробітної плати з дня початку депутатських повноважень. При цьому відшкодування витрат на здійснення депутатських повноважень народний депутат України отримує з дня обрання (положення статей 23, 32, 33, 35 Закону).

Відповідно до запропонованого до статті 32 Закону доповнення, таке відшкодування народним депутатам України не здійснюватиметься у разі введення режиму надзвичайної ситуації або введення режиму надзвичайного стану на території України, оскільки передбачені на ці цілі кошти будуть перераховуватися для цільового використання задля вжиття заходів, спрямованих на ліквідацію наслідків та загроз, які стали причиною введення надзвичайної ситуації або надзвичайного стану.

У першу чергу, Комітет зазначив, що запропоноване доповнення не відповідає змісту статті, до якої вносяться зміни, оскільки частина четверта статті 32 у контексті фінансування видатків, пов'язаних з виконанням депутатських повноважень, передбачає видачу народному депутату України коштів для компенсації (відшкодування) певних витрат. У свою чергу, у частині п'ятій статті 33 передбачаються підстави для припинення відшкодування народному депутату України витрат, пов'язаних з виконанням депутатських повноважень (якщо народний депутат України протягом календарного місяця упродовж однієї чергової сесії Верховної Ради України без поважних причин не бере особистої участі у більш як 30 відсотках голосувань при прийнятті рішень Верховної Ради України на пленарних засіданнях Верховної Ради України або у більш як 50 відсотках засідань комітету Верховної Ради України, до складу якого його обрано). Тому доповнення чинної редакції нормою щодо випадку, у якому народному депутату України не буде здійснюватися відшкодування витрат, пов'язаних з виконання депутатських повноважень (у разі введення режиму надзвичайної ситуації або введення режиму надзвичайного стану на території України) має вноситися до тієї статті Закону, яка вже передбачає випадки припинення такого відшкодування (тобто до частини п'ятої статті 33 Закону).

Доповнення частини четвертої статті 32 Закону нормою щодо перерахування на інші цілі коштів, які передбачені на відшкодування народним депутатам України витрат, пов'язаних із виконанням депутатських повноважень, також не конкретизують обсяги коштів, що будуть перераховуватися, період здійснення таких перерахувань тощо.

Так, зокрема, відшкодування народним депутатам України видатків, пов'язаних з виконання депутатських повноважень, здійснюється за рахунок

бюджетних призначень, передбачених законом України про Державний бюджет України та кошторисом Верховної Ради України на відповідний рік. Річний обсяг таких коштів визначається, виходячи з положень Постанови Верховної Ради України «Про фінансове забезпечення народних депутатів України» та кількості народних депутатів України, та передбачається у додатку № 3 «Розподіл видатків Державного бюджету України» закону України про Державний бюджет України на відповідний рік за бюджетною програмою «Здійснення законотворчої діяльності Верховної Ради України» (код 0111010) відповідно: у складі видатків загального фонду Державного бюджету України та у кошторисі Верховної Ради України у складі видатків споживання загального фонду Державного бюджету України за кодом економічної класифікації видатків «Інші виплати населенню».

Таким чином із змісту доповнення не зрозуміло, який обсяг коштів, передбачених на фінансування витрат, пов'язаних з виконанням депутатських повноважень, буде перераховуватися на вжиття заходів, спрямованих на ліквідацію наслідків та загроз, які стали причиною введення надзвичайної ситуації або надзвичайного стану, оскільки виходячи із запропонованої редакції, видатки, передбачені на відшкодування витрат, мають перераховуватися у повному обсязі, бо підставою для здійснення такого перерахування має стати введення режиму надзвичайної ситуації або введення режиму надзвичайного стану на території України.

Запропоновані законопроект (реєстр. № 3285) зміни також не узгоджуються з вимогами бюджетного законодавства. Так, відповідно до статті 95 Конституції України виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків, відповідно до частини одинадцятої статті 23 Бюджетного кодексу України забороняється без внесення змін до закону про Державний бюджет України збільшення бюджетних призначень за загальними і спеціальними фондами державного бюджету, зокрема на видатки за бюджетними програмами, пов'язаними з функціонуванням органів державної влади. Тому зміна призначення бюджетних асигнувань, передбачених на забезпечення діяльності Верховної Ради України, яке запропоновано законопроектом, має супроводжуватися внесенням відповідних змін до закону України про державний бюджет України на відповідний рік (що відповідатиме року введення режиму надзвичайної ситуації або введення режиму надзвичайного стану на території України). У свою чергу, Апарат Верховної Ради України, відповідно до повноважень, наданих йому як головному розпоряднику бюджетних коштів, має використовувати кошти, передбачені Законом України про Державний бюджет України та кошторисом Верховної Ради України на відповідний рік, лише на цілі, визначені бюджетними програмами та економічною класифікацією видатків.

Прийняття змін до статті 32 Закону України «Про статус народного депутата України» у запропонованій редакції також ставить під сумнів механізм реалізації частини п'ятої статті 33 цього ж Закону в умовах надзвичайного стану чи надзвичайної ситуації. Бо з одного боку за умови введення таких режимів в Україні кошти, передбачені на відшкодування витрат, пов'язаних з виконанням

депутатських повноважень, мають бути перераховані на інші цілі (для створення умов безпеки і ліквідації наслідків надзвичайного стану чи надзвичайної ситуації), з іншого боку – за умови діяльності Верховної Ради України у разі введення надзвичайного стану в Україні в режимі проведення пленарних засідань протягом усього періоду дії надзвичайного стану (як це передбачено статтею 12 Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану») необхідно буде здійснювати припинення народним депутатам України відшкодування таких витрат на підставі, зокрема, результатів їх участі у голосуваннях при прийнятті рішень Верховної Ради України.

У контексті запропонованих законопроектів змін Комітет зазначив, що у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження максимального розміру заробітної плати (винагороди) окремих категорій осіб під час дії надзвичайної ситуації в Україні» (реєстр. № 3492), положеннями якого пропонуються зміни до низки законів України щодо особливостей оплати праці та соціально-побутового забезпечення керівників і працівників підприємств державного сектору економіки, державних службовців і працівників всіх установ та організацій, що фінансуються чи дотуються з бюджету, протягом строку дії надзвичайної ситуації в Україні. Серед таких змін пропонується доповнити статтю 33 Закону України «Про статус народного депутата України» положеннями щодо обмеження максимального розміру місячної заробітної плати народного депутата України протягом строку дії надзвичайної ситуації в Україні, пов'язаної з катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, військовими діями, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також протягом дев'яти місяців після припинення дії відповідної надзвичайної ситуації. Вказаний законопроект, за висновком Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, включено до порядку денного третьої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

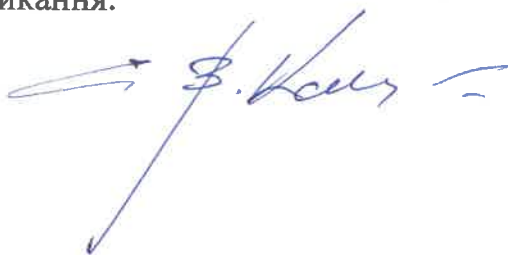
Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у висновку на законопроект (реєстр. № 3285) наводить низку зауважень стосовно запропонованих змін, та, зокрема, зазначає, що «фінансування державою цих витрат належить до основних гарантій депутатської діяльності і спрямоване на створення фінансових передумов для незалежного виконання народними депутатами України повноважень та є певним запобіжником політичної корупції. Запропонована у проекті ідея полягає у позбавленні народних депутатів України коштів на здійснення депутатських повноважень та зміни їх цільового призначення за рішенням Верховної Ради України у певних випадках. Така пропозиція є неправомірною і не виправданою. Оскільки кошти, про які йде мова, призначені для фінансового забезпечення виконання народними депутатами України їх повноважень, то позбавлення депутатів цих коштів істотно ускладнить їх діяльність, а у певних випадках зробить здійснення депутатом своїх повноважень неможливим». В узагальнюючому висновку ГНЕУ йдеться

про доцільність відхилення за результатами розгляду законопроекту в першому читанні.

Зміни, запропоновані у поданому законопроекті (реєстр. № 3285), не включено до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік (Постанова Верховної Ради України № 689-IX від 16.06.2020).

З огляду на вищезазначене та керуючись положеннями пунктів 2, 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус народного депутата України» (щодо підтримки захисту населення під час дії режиму надзвичайної ситуації або режиму надзвичайного стану)» (реєстр. № 3285), та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України не включати вказаний проект до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Голова Комітету



**С.В.КАЛЬЧЕНКО**

